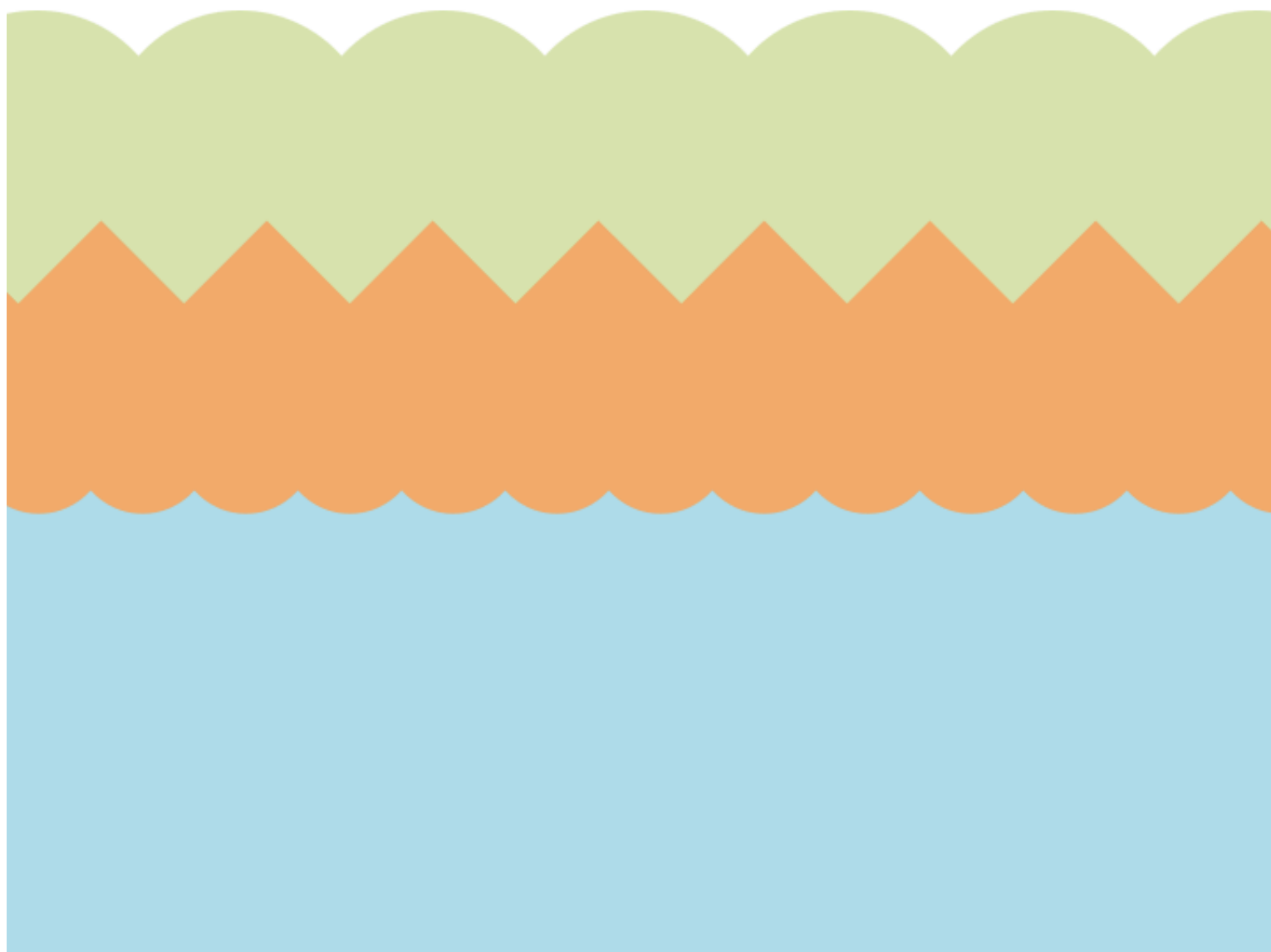


# **GEBIEDSONTWIKKELING** **OIJEN-WANSSUM**

## **VERSLAG** **MARKTCONSULTATIE**

**OPENBAAR**





## **INHOUDSOPGAVE**

<b>1.</b>	<b><u>INLEIDING</u></b>	<b>4</b>
1.1	Aanleiding marktconsultatie	4
1.2	Aanpak en verloop	4
1.3	Leeswijzer	4
<b>2.</b>	<b><u>DOELSTELLING EN ACHTERGROND PROJECT</u></b>	<b>5</b>
2.1	De overstromingen in de jaren '90	5
2.2	Nieuwe inzichten in deze eeuw	5
2.3	Samenwerking tussen de overheden	5
2.4	Doelstellingen van het project	6
2.5	Uit te voeren maatregelen	6
2.6	Opdracht in de vorm van een geïntegreerd contract	6
2.7	Doelstelling marktconsultatie	6
<b>3.</b>	<b><u>OPTIMALISEREN GRONDSTROMEN</u></b>	<b>8</b>
3.1	Hoofdpunten	8
3.2	Verdere uitwerking	8
<b>4.</b>	<b><u>RUIMTE IN HET PIP VERSUS GEWENSTE RUIMTE VOOR DE MARKT</u></b>	<b>11</b>
4.1	Hoofdpunten	11
4.2	Verdere uitwerking	11
<b>5.</b>	<b><u>BORGEN VAN RUIMTELIJKE KWALITEIT EN DRAAGVLAK IN DE OMGEVING</u></b>	<b>14</b>
5.1	Hoofdpunten	14
5.2	Verdere uitwerking	14
<b>6.</b>	<b><u>AANBESTEDING</u></b>	<b>16</b>
6.1	Hoofdpunten	16
6.2	Verdere uitwerking	16

---

<b>BIJLAGE 01: DEELNEMERS FASE 1</b>	<b>18</b>
--------------------------------------	-----------

<b>BIJLAGE 02: DEELNEMERS ÉÉN-OP-ÉÉN GESPREKKEN FASE 2</b>	<b>19</b>
--	-----------

# **1. INLEIDING**

## **1.1 AANLEIDING MARKTCONSULTATIE**

Het project Gebiedsontwikkeling Ooijen-Wanssum is een groot en ambitieus regionaal project. Met tal van ingrijpende maatregelen wordt de waterveiligheid van het gebied voor de komende decennia op het gewenste niveau gebracht. De gebiedsontwikkeling moet daarnaast een wezenlijke bijdrage leveren aan natuur en economie.

Omdat het project Gebiedsontwikkeling Ooijen-Wanssum zo diep en structureel ingrijpt in het plangebied en de inzet van publieke middelen groot is, is het van belang dat alle betrokkenen – van inwoners tot overheden – het project goed kunnen volgen en er vertrouwen in hebben dat het project goed wordt aangepakt. Hiertoe is een uitgebreid participatietraject met de omgeving ingezet.

Het project heeft ook de input van de markt nodig om in het PIP (Provinciaal InpassingsPlan) en de aanbesteding de juiste afweging te maken tussen de eisen vanuit de betrokken overheden en belanghebbenden enerzijds en anderzijds de mogelijke optimalisaties in kwaliteit en geld die de marktpartijen kunnen bieden als zij daar de ruimte voor krijgen. Hiertoe is een marktconsultatie georganiseerd.

Het projectbureau is momenteel ver gevorderd in de planuitwerking. De start van de aanbesteding is voorzien medio 2015. In de tweede helft van 2014 is een marktconsultatie gehouden. Dit rapport beschrijft het verloop van de consultatie, geeft de adviezen die in deze marktconsultatie naar voren zijn gekomen weer en beschrijft de vervolgaanpak van het projectbureau hierop.

## **1.2 AANPAK EN VERLOOP**

De marktconsultatie is in september 2014 aangekondigd op Aanbestedingskalender en TenderNed. In deze aankondiging werden marktpartijen gevraagd zich aan te melden voor deelname aan de marktconsultatie. De marktconsultatie was opgedeeld in twee fasen. Fase 1 betrof een plenaire bijeenkomst, op 15 oktober 2014, waarin het projectbureau een nadere toelichting heeft gegeven op het project. Fase 2 omvatte het schrijven van een essay en deelname aan één-op-één gesprekken door marktpartijen. In totaal zijn 28 partijen op de plenaire sessie aanwezig geweest (zie bijlage 1, deelnemers fase 1). Er zijn 11 essays ingediend (waarvan 3 door een combinatie van telkens twee marktpartijen) en er zijn zes partijen op basis van hun essay uitgenodigd voor een gesprek (zie bijlage 2, deelnemers één-op-één gesprekken fase 2). Het projectbureau heeft de marktconsultatie als zeer nuttig ervaren. De essays en gesprekken leverden zowel gedeelde beelden als interessante invalshoeken op. Het projectbureau heeft een aantal bruikbare adviezen gekregen en zaken ter overweging aangenomen.

In de marktconsultatie stonden 3 thema's centraal:

- Optimaliseren grondstromen;
- Ruimte in het PIP versus gewenste ruimte voor de markt;
- Borgen van ruimtelijke kwaliteit en draagvlak in de omgeving.

## **1.3 LEESWIJZER**

In dit document zijn de adviezen van de markt samengevat. Allereerst worden de achtergrond en de doelstellingen van het project en van de marktconsultatie geschetst. Vervolgens worden de adviezen van de markt ten aanzien van de drie thema's elk in een apart hoofdstuk behandeld. In het laatste hoofdstuk zijn adviezen van de markt specifiek ten aanzien van de aanbesteding opgenomen. De eerste reactie van het projectbureau op de adviezen is in de tekst  *cursief*  weergegeven. Dit verslag van de marktconsultatie is een openbaar document.

## **2. DOELSTELLING EN ACHTERGROND PROJECT**

### **2.1 DE OVERSTROMINGEN IN DE JAREN '90**

In 1993 en 1995 werd Limburg opgeschrikt door grote overstromingen van het Maasdal. Dergelijke waterstanden waren sinds 1926 niet meer voorgekomen. De economische schade was aanzienlijk. Besloten werd om de bewoners langs de voorheen onbedijkte Zandmaas beter te beschermen. Dit kreeg vanaf 1997 vorm met het project Maaswerken: een samenhangend pakket maatregelen waaronder rivierverruiming, retentie en als sluitstuk dijkaanleg. Vooruitlopend op dit programma werden in 1996 ter voorkoming van acute problemen noodkaden aangelegd. Deze waterkeringen waren als tijdelijke maatregel bedoeld.

De huidige situatie rond het kadetracé in Ooijen-Wanssum is één van de belangrijkste aanleidingen voor het project Gebiedsontwikkeling Ooijen-Wanssum (GOW). De noodkaden uit 1996 sluiten in het plangebied een oude Maasarm af die cruciaal is voor de doorstroming van de rivier bij hoogwater. Tot 1995 stroomde deze Maasarm mee bij hoogwater op de Maas. De afdamming ervan leidde tot een flessenhals in de rivier en daardoor tot opstuwung van het Maaswater. In alle programma's (Maaswerken, Integrale Veiligheid Maaswerken, Deltaprogramma) wordt dit gezien als een onwenselijke situatie. Het weer mee laten stromen van deze Maasarm is een voorwaarde om een toekomstbestendige hoogwaterveiligheid in dit gebied te realiseren.

### **2.2 NIEUWE INZICHTEN IN DEZE EEUW**

In de wetenschap dat de huidige waterkeringen niet houdbaar zijn en de Oude Maasarm weer mee moet stromen is het gebied achter de kaden aangemerkt als stroomvoerend winterbed. Het bijbehorende strenge vergunningenregime maakt ruimtelijke en economische ontwikkelingen in het gebied zo goed als onmogelijk. In een gebied met onder andere veel (agrarische) bedrijvigheid en een florerende haven is dit onwenselijk.

Bovenstaande is aanleiding geweest om de integrale gebiedsontwikkeling Ooijen-Wanssum te starten, waarbij rivierverruiming, bescherming tegen hoogwater en ruimtelijke en economische ontwikkelingen in samenhang worden bekeken.

### **2.3 SAMENWERKING TUSSEN DE OVERHEDEN**

Met het oog op deze nieuwe inzichten hebben, in aansluiting op eerdere onderzoeken, overeenkomsten en besluiten, de staatssecretaris van Infrastructuur en Milieu, Gedeputeerde Staten van de provincie Limburg, Burgemeester en wethouders van de gemeenten Venray en Horst aan de Maas en het Dagelijks bestuur van Waterschap Peel en Maasvallei in november 2012 de Bestuursovereenkomst Planuitwerking Ooijen Wanssum gesloten (gepubliceerd in de Staatscourant van 13 december 2012 onder nummer: 25588). Deze Bestuursovereenkomst regelt de gemaakte afspraken tussen de betrokken partijen om te komen tot een integrale uitvoering van de gebiedsontwikkeling. De Bestuursovereenkomst bepaalt op grond van de gezamenlijke verantwoordelijkheid van partijen voor de planuitwerkingsfase dat partijen zorg dragen voor een adequate projectorganisatie, die wordt ingericht door de provincie Limburg. Het Projectbureau is belast met de coördinatie en voorbereiding van alle werkzaamheden tijdens de planuitwerkingsfase en voorbereiding en start van de aanbesteding met inachtneming van het in de Bestuursovereenkomst vastgestelde taakstellende budget en de beheersing van dit budget.

## **2.4 DOELSTELLINGEN VAN HET PROJECT**

Het Project heeft vijf doelstellingen:

1. verhogen hoogwaterveiligheid;
2. bewerkstelligen ten minste vijfendertig centimeter waterstanddaling;
3. ontwikkelen natuur en landschap;
4. vergroten leefbaarheid in Wanssum;
5. ruimte scheppen voor economische ontwikkelingen.

De doelstellingen zijn vastgelegd in de Bestuursovereenkomst.

Meer informatie over het project is te vinden op <http://www.ooijen-wanssum.nl/>.

## **2.5 UIT TE VOEREN MAATREGELEN**

Om deze doelstellingen te realiseren worden onder andere de volgende maatregelen genomen:

- Het aanpassen en aanleggen van ca. 20 km nieuwe primaire waterkeringen en kades;
- Het aanleggen van de Hoogwatergeul Ooijen in combinatie met natuurontwikkeling;
- Het aanleggen van de Hoogwatergeul Wanssum in combinatie met natuurontwikkeling;
- Het reactiveren van de Oude Maasarm in combinatie met natuurontwikkeling, waarbij inbegrepen de aanleg van 2 bruggen ten behoeve van de bereikbaarheid van Ooijen en Blitterswijck;
- De aanleg van de Rondweg Wanssum, inclusief een brug over de haven Wanssum.

## **2.6 OPDRACHT IN DE VORM VAN EEN GEÏNTEGREERD CONTRACT**

Voor het project GOW is gekozen voor een geïntegreerde contractvorm waarbij (een deel van) het ontwerp en de uitvoeringswijze bij de opdrachtnemer worden neergelegd. Dit met als doel om de kennis en kunde van de opdrachtnemer optimaal te benutten en zo tot o.a. financiële en ruimtelijke kwaliteitsoptimalisaties te komen.

## **2.7 DOELSTELLING MARKTCONSULTATIE**

Om onbedoelde belemmeringen in (ruimtelijke) kaders voor optimalisaties door de markt te voorkomen, zijn de plannen in een vroegtijdig stadium getoetst aan de markt middels de marktconsultatie.

Hierbij is ingegaan op de volgende 3 thema's:

### Optimaliseren grondstromen.

Het thema 'optimaliseren grondstromen' is nadrukkelijk voortgekomen uit een eerdere (besloten) marktconsultatie. Het projectbureau en marktpartijen zien vooral mogelijkheden voor de markt in het optimaliseren van grondstromen. Het projectbureau wil graag van de markt weten welke voorbereidingen het projectbureau moet treffen om de markt op dit punt voldoende ruimte te geven.

### Ruimte in het PIP versus gewenste ruimte voor de markt.

Het Projectbureau Ooijen-Wanssum wil borgen dat de doelstelling – het realiseren van een complexe en meervoudige opgave – ook werkelijk gehaald kan worden en dat bij het vaststellen van het PIP de benodigde ruimte ook daadwerkelijk gegeven wordt. In het Ontwerp PIP is uitgegaan van globale bestemmingen. Op een aantal specifieke plaatsen is gewerkt met meer gedetailleerde bestemmingen, met name daar waar milieuregels gelden en speelruimte nader afgebakend moet worden. Verder wordt er gewerkt met flexibiliteitsbepalingen daar waar zaken nog nader uitgewerkt moeten worden. Met de marktconsultatie voorafgaand aan de ter visielegging is getoetst of het concept Ontwerp PIP en de daarin gekozen wijze van

bestemmen voldoende ruimte biedt voor het halen van de projectdoelen enerzijds en het beheersen van de projectrisico's anderzijds.

Borgen van ruimtelijke kwaliteit en draagvlak in de omgeving.

De ruimtelijke kwaliteit, zoals het ontwikkelen van natuur en landschap en de vormgeving en inpassing van objecten en infrastructuur, en het behouden van draagvlak voor het project zijn belangrijke pijlers in het project. Om dat te verkrijgen en te behouden zijn belanghebbenden uitvoerig betrokken bij het project. Deze betrokkenheid heeft geleid tot ruimtelijke kwaliteitskaders en afspraken op hoofdlijnen, maar ook tot concrete beelden over hoe het toekomstbeeld er uit zou kunnen zien. De projectorganisatie zoekt in de ruimtelijke kwaliteit de balans tussen ruimte voor de markt en zekerheden voor de omgeving. Daartoe heeft de projectorganisatie marktpartijen bevraagd over de wijze van borgen van ruimtelijke kwaliteit (zowel in het detailniveau van de te stellen eisen als het borgen in (ontwerp-) processen) en over eisen die onnodig knellend zijn voor de markt terwijl de ruimtelijke kwaliteit niet in het gedrang komt.



## **3. OPTIMALISEREN GRONDSTROMEN**

### **3.1 HOOFDPUNTEN**

De marktpartijen voorzien in het project te maken te krijgen met een grote hoeveelheid laagwaardige grond. Deze grond levert geen geld op, het kost juist geld om het te kunnen afzetten. Daarom is het gewenst om meerdere mogelijkheden te hebben om materiaal in het gebied kwijt te kunnen. Hierbij wordt gedacht aan hoge gronden, bredere dijken en omputten. Alle genoemde mogelijkheden zijn vergunningplichtig. De mate waarin een marktpartij hier gebruik van zal maken verschilt per partij. Het is dan ook niet zinnig om op voorhand deze mogelijkheden voor de opdrachtnemer te regelen. Wel kan een risico worden gereduceerd door op voorhand de bereidheid hiertoe bij vergunningverleners te toetsen.

Ook vragen marktpartijen het projectbureau om het toepassen van gebiedseigen (klasse B) materiaal mogelijk te maken, door bijvoorbeeld gebiedsspecifiek beleid op te stellen in combinatie met een bodemkwaliteitskaart.

Daarnaast zijn voor eventueel optimaliseren van grondstromen 'tijd' en 'tijdelijkheid' belangrijke steekwoorden. Marktpartijen vragen om ruime tijd om het materiaal af te kunnen zetten en ruimte voor tijdelijke maatregelen zoals depots en laad- en losplaatsen langs de rivier.

### **3.2 VERDERE UITWERKING**

#### **HERGEBRUIK LAAGWAARDIGE SPECIE**

Hoge grond en bredere kades / dijken

Marktpartijen willen zoveel mogelijk grond in het gebied zelf kwijt kunnen. Ze zien goede mogelijkheden indien het projectbureau toetst bij vergunningverlenende instanties of de genoemde maatregelen tot de mogelijkheden behoren.

NB: De vergunningaanvragen zelf en de afspraken met de grondeigenaren zijn voor verantwoordelijkheid van de opdrachtnemer en worden door hem geregeld.

Meerdere marktpartijen adviseren het projectbureau de markt de mogelijkheid te geven om een koppeling te maken tussen grondstromen en ruimtelijke kwaliteit. Indien bijvoorbeeld de mogelijkheid wordt geboden het terrassenlandschap extra aan te zetten, wordt extra kwaliteit aan het landschap toegevoegd. Tevens wordt laagwaardige grond in het gebied teruggebracht en hoeft niet te worden afgevoerd.

*In de uitwerking van de Ruimtelijke Kwaliteit is het natuurlijke terrassenlandschap leidend. Het projectbureau onderzoekt op welke wijze bovenstaand advies ingepast kan worden.*

Voorlandverbetering (brede berm als piping maatregel)

De markt ziet kansen in andere invulling van voorlandverbetering mits het waterschap hier voor open staat. Dit kan bijvoorbeeld door het toepassen van andere materialen dan nu voorgeschreven. Dit in relatie tot de grondbalans.

*Het projectbureau zal genoemd advies met het Waterschap bespreken.*

De marktpartijen vragen het projectbureau om te verkennen bij het waterschap en andere vergunningverlenende instantie of er gebiedsspecifiek beleid kan worden gemaakt, met een bodemkwaliteitskaart. Dit maakt het mogelijk dat gebiedseigen klasse B materiaal kan worden hergebruikt en niet hoeft te worden gestort.

*Het projectbureau neemt het advies in zover over dat in overleg met de betrokken overheden gebiedsspecifiek beleid zal worden opgesteld.*

#### Omputten

De samenwerkende overheden hebben na aanvankelijk de mogelijkheid tot omputten te hebben open gehouden, in september 2014 besloten om binnen het projectgebied geen commerciële omputting te laten plaatsvinden. Marktpartijen zien mogelijke financiële voordelen indien omputten wel mogelijk is. De omputoptie is wel voor twee locaties onderzocht in het MER. De markt vraagt daarom het omputten niet onmogelijk te maken binnen het tijdsbestek van de uitvoering van het werk.

*Het projectbureau zal de commerciële winning van delfstoffen niet faciliteren.*

De markt adviseert ook de aanvoer van specie van buitenaf te verbieden, om perverse prikkels (meer delfstoffenwinning dan voor de realisatie van dit project nodig is) tegen te gaan.

*Het projectbureau zal alleen de mogelijkheid om gebiedseigen laagwaardige specie binnen het gebied af te zetten faciliteren.*

## TIJD EN TIJDELIJKHEID

Gedurende de uitvoering zijn op meerdere plekken in het gebied depots en andere tijdelijke maatregelen zichtbaar. De marktpartijen vragen het projectbureau ook hier het voorwerk bij de vergunningverlenende instanties te doen, door in de voorbereiding reeds met ze in gesprek te gaan hierover en de bereidheid tot het verlenen van een vergunning en eventueel hieraan te stellen eisen te toetsen.

NB: in de ruimtelijke ordening wordt onder tijdelijkheid een periode tot 10 jaar verstaan. Tot voor kort was dat een periode van 5 jaar. In het volgende hoofdstuk zullen we ingaan op bepaalde tijdelijke voorzieningen – zoals depots – die waarschijnlijk tot 10 jaar ‘tijdelijk’ aanwezig zullen zijn.

*Het projectbureau zal de mogelijkheid tot tijdelijke voorzieningen met de betreffende overheden bespreken.*

Momenteel is de markt niet gunstig voor het afzetten van laagwaardig materiaal. Marktpartijen vragen de mogelijkheid om na de mijlpaal ‘hoogwaterveilig’ eind 2020 nog enkele jaren de tijd te krijgen om het materiaal af te kunnen zetten. De door marktpartijen genoemde extra doorlooptijd varieert van enkele jaren tot ruim 10 jaar. Een jaar of 4 à 5 is het meest genoemd in de gesprekken.

*Het projectbureau zal de consequenties van bovenstaande advies in beeld brengen en bij de Stuurgroep ter besluitvorming voorleggen.*

Rijkswaterstaat hanteert het uitgangspunt dat waterstandsverhogende maatregelen niet mogen worden uitgevoerd voordat waterstandsverlagende maatregelen zijn uitgevoerd, dit beperkt de flexibiliteit van de markt in de fasering en mogelijk het gebruik van materialen. De vraag van de markt is om deze beperking op te heffen.

*Het projectbureau zal het betreffende advies met Rijkswaterstaat bespreken.*

De marktpartijen verzoeken het projectbureau om bij het verwerven van gronden prioriteit te geven aan het beschikbaar stellen van een zoveel mogelijk aaneengesloten aantal percelen, zodat bij aanvang van de werkzaamheden geen sprake is van een lappendeken, waarop begonnen kan worden. Dit maakt de uitvoering gemakkelijker en goedkoper.

*Het projectbureau geeft aan hier rekening mee te zullen houden bij het verwerven van de gronden, wat overigens geen garantie is dat dit ook daadwerkelijk zal slagen.*

## **4. RUIMTE IN HET PIP VERSUS GEWENSTE RUIMTE VOOR DE MARKT**

### **4.1 HOOFDPUNTEN**

De marktpartijen zijn van mening dat het huidige PIP veel ruimte biedt, maar dat het op punten nog flexibeler kan worden gemaakt. De verbeelding laat ruimte, de regels zijn echter weer meer gedetailleerd. Het is de vraag of dat nodig en wenselijk is. Het advies is daarom:

- Kijk kritisch naar de reden van elke regel: komt een regel voort uit afspraken met de omgeving? Is het een vertaling van wet- en regelgeving? Indien een regel geen duidelijke achtergrond of bedoeling heeft, overweeg dan deze te schrappen;
- Gebruik vervolgens flexibiliteitsinstrumenten (WABO art. 2.10 & 2.11, voorheen WRO art. 3.6), door zoveel mogelijk wijzigingsbevoegdheden, gelijkwaardigheidsbepalingen en mogelijkheden voor het binnenplans afwijken toe te voegen. Dat maakt dat later makkelijker en sneller een wijziging doorgevoerd kan worden, de proceduretijd wordt dan beperkt tot de reguliere procedure;
- De bestemming waterkering een ruimere bandbreedte te geven;
- Tijdelijke bestemmingen die meer dan 10 jaar blijven liggen – denk aan depots – dienen in het PIP te worden opgenomen, aangezien in de ruimtelijke ordening ‘tijdelijk’ een periode tot 10 jaar betreft.

De marktpartijen wensen daarnaast ruimte in de wijze van uitvoering. Marktpartijen zien geen belemmeringen daarvoor in het PIP, maar geven aan dat in de onderliggende onderzoeken (MER) wel een flinke bandbreedte moet zijn onderzocht, zodat aangetoond kan worden dat de milieueffecten van de uitvoering geen nadelige effecten op bijvoorbeeld Natura 2000 gebied hebben. Hierbij gaat het om:

- Een ruime bandbreedte voor de wijze van transport.
- De mogelijkheid om met langjarige depots te werken;
- Laad- en losplekken langs het water.

Geadviseerd wordt de tijdelijke effecten van grondverzet en transport in het MER als tijdelijke effecten in beeld te brengen. Geadviseerd wordt op basis van kentallen de worst-case keuze voor materieel en transportafstanden te bepalen en overige keuzes als gevoeligheidsanalyses op te nemen.

### **4.2 VERDERE UITWERKING**

#### **DETAILNIVEAU REGELS**

Volgens de marktpartijen komen er meerdere regels voor die niet relevant zijn, maar wel beperkend kunnen werken. Geadviseerd wordt dan ook kritisch te kijken naar de regels.

*Het projectbureau zal de regels nogmaals nalopen op relevantie.*

#### **FLEXIBILITEITSINSTRUMENTEN**

De marktpartijen adviseren om binnenplanse flexibiliteitsbepalingen met maatwerk- of gelijkwaardigheidsvoorschriften op te nemen. Dit maakt alternatieve en innovatieve oplossingen mogelijk, mits de alternatieve oplossing minimaal gelijkwaardig is aan het referentieontwerp, dan wel dat deze innovatie kostenbesparend is, waarbij de ruimtelijke kwaliteit wordt gewaarborgd.

In artikel 3.1, onder d, is een algemene afwijkmogelijkheid opgenomen voor 10% van de afmetingen in het plan. Het opnemen van een vergelijkbare regeling voor de afwijking van bestemmings- en aanduidingsgrenzen (2 m naar weerszijden) zorgt voor meer mogelijkheden om in het werk in te spelen op kleine wijzigingen. Voor wat betreft de bestemming verkeer worden kansen gezien in het verticale vlak.

De rondweg en de rotondes zijn strak vastgelegd in het PIP. Een marktpartij waarschuwt dat indien het ontwerp volgens de ontwerpregels niet past binnen deze bestemming er een wijziging van het PIP moet worden doorgevoerd. De vraag is om de bestemming ruimer in te steken, zodat een uitgebreide procedure voorkomen kan worden.

*Het projectbureau zal de genoemde mogelijkheden voor het toepassen van flexibiliteitsinstrumenten onderzoeken en afwegen tegen het belang van rechtszekerheid voor burgers.*

## **UITVOERING**

In het PIP zijn geen mogelijkheden voor tijdelijke situaties (o.a. depots) mogelijk gemaakt. Uit de gesprekken is naar voren gekomen dat de kans op inverdieneffecten toeneemt als er meer tijd is om met de grondstromen om te gaan.

De tijdelijke opslaglocaties kunnen wel eens minder tijdelijk zijn. Volgens huidige inzichten is tijdelijk tot ca. 10 jaar in dit project (2015 – 2025). Huidige wet- en regelgeving maken het mogelijk om tijdelijke bestemmingen, tot een duur van 10 jaar toe te staan, mits de tijdsduur goed is onderbouwd. In het PIP dient aangegeven te worden waar deze tijdelijke locaties mogen liggen. Enkele marktpartijen hebben gevraagd om in het PIP zeer ruime mogelijkheden te geven voor tijdelijke voorzieningen zoals depots ('overall').

*Het projectbureau zal de gevraagde ruimte voor tijdelijke voorzieningen onderzoeken en afwegen tegen het belang van rechtszekerheid voor burgers. Dit zal o.a. tot gevolg hebben dat depots niet binnen het hele plangebied mogelijk worden gemaakt.*

## **OVERIG**

Voor het transport kan het wenselijk zijn wellicht één of meerdere tijdelijke aansluitingen van een (gesloten) bouwweg naar de provinciale weg te realiseren. Dit wordt waarschijnlijk geregeld in de vergunningen voor tijdelijke voorzieningen. De markt vraagt het projectbureau ook op dit gebied vooroverleg met de vergunningverleners te hebben over de mogelijkheden.

*Het projectbureau zal deze optie met de Provincie bespreken. Het aanvragen van betreffende vergunningen blijft een verantwoordelijkheid van de aannemer zelf.*

Voor het opstellen van het planologisch kader is ervoor gekozen om dit bij één coördinerende instantie onder te brengen. Dit heeft geresulteerd in het opstellen van het (O)PIP door de provincie Limburg. De markt adviseert voor het vervolg hierop, namelijk bij vergunningverlening, een vergelijkbare opzet te overwegen. Dit houdt in dat het bevoegd gezag niet wordt gedelegeerd naar lagere overheden. Dit als maatregel om procesrisico's te beheersen en het geeft een eenduidige aanpak naar buiten toe.

*Het projectbureau overweegt naar aanleiding van het advies de instelling van een coördinerend vergunningloket. De verantwoordelijkheid voor het verlenen van een vergunning blijft bij de huidige bevoegde gezagen.*

Indien de huidige brug in Wanssum bij het ophogen beschikbaar dient te blijven voor alle verkeer, kan dit aanzienlijke kosten met zich meebrengen. Het is dan wenselijk om ruimte voor een tijdelijk weg in het PIP op te nemen voor het bouwen van de brug in Wanssum.

*Het projectbureau zal de consequenties van dit advies onderzoeken en – indien haalbaar – met een positief advies ter besluitvorming voorleggen.*

Marktpartijen zien mogelijkheden om laagwaardige grond kwijt te kunnen in bredere waterkeringen. De vraag is dan ook om meer ruimte te bieden voor de bestemming 'waterstaat - waterkering'.

*Het projectbureau zal de ruimte in het PIP niet verder oprekken, aangezien het waterbergend vermogen – en de daarvoor benodigde breedte van de rivier – de beperkende parameter is.*

Technisch gezien vormt de kwel één van de grootste uitdagingen. Een advies van een marktpartij is om de geulen juist wel vast te leggen in het PIP, eventueel met de flexibiliteitsbepaling dat ze op een andere locatie mogelijk zijn, mits wordt aangetoond dat een vergelijkbare hoeveelheid of minder kwel optreedt.

*Het projectbureau onderzoekt op dit punt nog hoeveel ontwerpvrijheid bij de markt komt te liggen.*

Enkele partijen hebben aanbevelingen gedaan voor verdere vervlechting van het PIP en de aanbesteding.

*Het projectbureau heeft in een eerdere fase de mogelijkheid tot verdergaande vervlechting onderzocht. Gezien de gewenste voortgang houdt het projectbureau vast aan het huidige spoor en de mate van vervlechting. Dit heeft onder ander te maken met de reeds gemaakte afspraken met bestuurders en ook met de gevolgen voor grondverwerving, waarbij tot het moment van vaststellen van het PIP alleen minnelijke verwerving plaats kan vinden en nog geen onteigening.*

## **5. BORGEN VAN RUIMTELIJKE KWALITEIT EN DRAAGVLAK IN DE OMGEVING**

### **5.1 HOOFDPUNTEN**

De marktpartijen geven in de essays en de gesprekken blijk van een aanzienlijke ervaring in het omgaan met ruimtelijke kwaliteit en omgevingsmanagement. Deze aspecten zijn allang geen bijzaak meer. Sterker nog, zij zien in de uitwerking van ruimtelijke kwaliteit en draagvlak in de omgeving de voornaamste punten waarop ze zich willen en kunnen onderscheiden in hun aanbieding. Uit de gesprekken werd duidelijk dat er een grote samenhang is tussen de ruimte die het projectbureau geeft in de kaders (o.a. PIP) en functionele eisen om zowel grondstromen te kunnen optimaliseren als zelf invulling te kunnen geven aan ruimtelijke kwaliteit en draagvlak in de omgeving. Het advies van de markt is dan ook om voor het invulling geven aan ruimtelijke kwaliteit en draagvlak in de omgeving de ruimte voor de markt te laten. Concreet komt dit neer op sturen op proces.

### **5.2 VERDERE UITWERKING**

#### **DETAILNIVEAU UITVRAAG**

Het ruimtelijk kwaliteitskader I biedt een goede basis voor landschappelijke / ecologische uitwerking, echter zijn meer handvatten gewenst.

*Het projectbureau zal bezien waar nadere handvatten moeten worden aangereikt.*

De markt adviseert in de uitvraag zoveel mogelijk om procesbeschrijvingen te vragen, mogelijk aangevuld met een visie op landschappelijke inpassing. Over het vragen van een schetsontwerp of beeldimpressie zijn de meningen verdeeld. Het vragen van een ontwerp biedt zowel risico's als kansen. Een ontwerp geeft weliswaar een beeld van de kwaliteit van uitwerking van objecten, maar geen garantie op uitwerking van de andere te realiseren objecten. Daarnaast kan het zijn dat het ontwerp van de winnende aanbieder niet de gewenste kwaliteit heeft, maar dat is dan wel het ontwerp dat gerealiseerd wordt. Het advies is dan ook om zo mogelijk alleen een visie te vragen, mogelijk met een schetsontwerp voor een klein object / onderdeel.

*Het projectbureau zal het advies meenemen bij de verdere uitwerking van het aanbestedingsdossier.*

Daarnaast is het ook de vraag waar het projectbureau op wil focussen, op een visie op het gebied (groen-blauw) of op architectuur. Dit zijn twee wezenlijk verschillende werkvelden.

*Het projectbureau zal het aandachtspunt meenemen bij de verdere uitwerking van het aanbestedingsdossier.*

Diverse marktpartijen geven voorbeelden van de wijze waarop door sturing op proces en juiste mandatering de ruimtelijke kwaliteit geborgd kan worden, zoals:

- Voldoende kennis en ervaring: zorg dat de inschrijvers samenwerken met gekwalificeerde landschapsarchitecten, ecologen etc. Dit kan door middel van selectie op referentie projecten;
- De juiste man/vrouw op de juiste plaats: trigger op een proces waarbij een landschapsarchitect een prominente rol – met mandaat! – in het team van de opdrachtnemer krijgt;

*Het projectbureau zal de adviezen nader overwegen bij het verder uitwerken van het aanbestedingsdossier.*

Een idee van een van de marktpartijen is om te werken met een reservepot voor ruimtelijke kwaliteit. Dat maakt het mogelijk om gedurende de uitvoering soepel te kunnen schakelen om de kwaliteit te kunnen bieden waar ook de omgeving bij gebaat is.

*Het projectbureau ziet vooralsnog geen aanleiding om te werken met een dergelijke reservepot.*

## **DRAAGVLAK / OMGEVINGSMANAGEMENT**

De eisen vanuit de omgeving worden vastgelegd in het PIP en de vraagspecificaties. Marktpartijen vragen daarnaast ook inzicht in de wensen van de omgeving. Dit kan door het beschikbaar stellen van de gespreksverslagen van bijeenkomsten met stakeholders. Dit geeft marktpartijen inzicht in de verwachtingen van de markt over het eindresultaat en de uitvoering.

*De verslagen van de overleggen de belangengroepen zijn reeds openbaar (zie website). Het projectbureau zal bekijken welke aanvullende informatie nog in het aanbestedingsdossier opgenomen kan worden.*

De marktpartijen vragen het projectbureau om voorafgaand aan gunning de omgeving voor te bereiden op de tijdelijke situatie. Her en der zullen bijvoorbeeld langdurig depots in het gebied aanwezig zijn. Ook zal de omgeving wat merken van o.a. transportbewegingen.

*Het projectbureau neemt het advies over en zal nadrukkelijker communiceren over de periode van realisatie en de gevolgen hiervan voor omwonenden. Het projectbureau benadrukt dat tijdens de uitvoering hier een grote rol voor de opdrachtnemer ligt.*

De marktpartijen hebben meegedacht op welke wijze het draagvlak voor uitvoering en definitieve oplossing vergroot kan worden. Een verregaande – en nog niet vaak toegepaste – vorm van het betrekken van de omgeving is het mee laten beoordelen van de aanbiedingen door (een vertegenwoordiging van) de omgeving. Uiteraard moet dit vooraf gegaan worden door het tezamen met de omgeving formuleren van EMVI criteria.

*Het projectbureau zal dit advies nader overwegen bij het verder uitwerken van het aanbestedingsdossier.*

Ook met omgevingsmanagement krijgen aannemers steeds meer ervaring. Er is echter nog wel onderscheid in de intensiteit waarin aannemers de omgeving betrekken, dit kan ook als EMVI-criterium gelden.

*Het projectbureau zal dit advies nader overwegen bij het verder uitwerken van het aanbestedingsdossier.*



## **6. AANBESTEDING**

### **6.1 HOOFDPUNTEN**

De marktconsultatie heeft laten zien dat veel marktpartijen in het project zijn geïnteresseerd. Door de grote opkomst bij de plenaire sessie en het aantal essays is dit duidelijk geworden.

In de gesprekken zijn diverse suggesties voor de aanbesteding aan de orde gekomen. Marktpartijen hame- ren allemaal op een beperking van de transactiekosten, echter is de manier waarop divers. De focus ligt op de informatie die wordt meegegeven door het projectbureau, de EMVI-criteria waar invulling aan gegeven dient te worden en het proces van trechtering naar de uiteindelijk winnende aanbidding.

### **6.2 VERDERE UITWERKING**

#### **MEE TE GEVEN DOCUMENTEN**

Het merendeel van de partijen geeft aan dat het meerwaarde heeft om een ontwerp (mits op hoofdlijnen en met de juiste status) te ontvangen. Het geeft marktpartijen een quick start in de aanbesteding. Men is niet bang dat het de creativiteit belemmert. Door een (schets)ontwerp mee te geven in plaats van een in autocad uitgewerkt ontwerp, wordt de status al minder hard. De markt wenst ook de aanwezige grondge- gevens te ontvangen, echter zonder de interpretatie daarvan.

Overige informatie waarom de markt heeft gevraagd:

- Archeologisch onderzoek;
- Informatie over geohydrologie;
- Informatie over kabels en leidingen;
- NGE's;
- Overzicht verworven gronden;
- Informatie over welwillendheid van de vergunningverleners t.a.v.: hoge gronden, voorlandverbete- ring, gebiedsspecifiek beleid, tijdelijke depots, laad/losplekken (vaarwegbeheerder);
- WAQUA model (excl. referentie ontwerp);
- Grondwatermodellen;
- DTM;
- Omgevingsdossier (optioneel).

Het risico de markt te overladen met informatie wordt door de marktpartijen niet zo gezien, ze geven aan liever te veel te ontvangen dan te weinig. Ze beoordelen zelf wat van belang is en wat niet, voor het maken van een aanbidding.

*Het projectbureau zal de hoeveelheid over te dragen informatie zorgvuldig afwegen en hierbij rekening houden met de fase van de aanbesteding en de relevantie van de informatie voor die fase. De informatie die wordt overgedragen wordt zo compleet mogelijk over gedragen, maar de interpretatie van de gegevens zal aan de marktpartijen over gelaten worden.*

## **SELECTIE- EN EMVI-CRITERIA EN BEOORDELING**

Marktpartijen hebben een duidelijk beeld over nuttige selectiecriteria (o.a. ervaring met landschappelijke inpassing en ecologie) waar invulling aan gegeven kan worden door referentieprojecten te vragen. Wat betreft de EMVI-criteria bij inschrijving wordt door de markt geadviseerd om op processen te richten, zoals ruimtelijke kwaliteit en omgeving. Risicomanagement wordt als niet meer onderscheidend gezien, de beheersing van de voornaamste risico's wel.

Indien een ontwerp gevraagd wordt als EMVI-criterium, geeft de markt de voorkeur aan een visie is en eventueel een schetsontwerp van een klein object (niet meteen de grootste brug). Op deze manier worden de kosten om architecten en andere externe capaciteit in tenderfase in te zetten beperkt.

Marktpartijen willen energie steken in een aanbieding op kwaliteit maar vragen het projectbureau om ook onderscheidend te durven scoren op EMVI-criteria: geef ook 0-en en 10-en en beoordeel met grote stappen, 2-4-6-8-10.

Uit de plenaire sessie is de wens naar voren gekomen om niet met een plafondbedrag te werken, maar eventueel met een richtprijs.

De markt wenst een snelle trechtering tot 3 partijen. Ook daarmee blijven de transactiekosten beperkt.

*Het projectbureau zal bovenstaande adviezen nader overwegen bij het verder uitwerken van het aanbestedingsdossier.*

## **BIJLAGE 01: DEELNEMERS FASE 1**

Jan van Casteren, A.L. v.d. Wetering B.V.  
Hans van de Wetering, A.L. v.d. Wetering B.V.  
David van Raalten, Arcadis  
Bart Debets, BAM Wegen bv  
Willem Ottevanger, BAM Wegen bv  
W. de Vos, Boskalis NL  
F. Molin, BTL Advies  
T.H. Theku, De Vries & Van de Wiel  
E. Zwerver, Econsultancy  
T. de Koning, FL Liebrechts  
Jan van Dijk, GBM Civiel  
Theo Pennings, Grontmij  
D. v.d. Heuvel, Heijmans  
Jos op het Veld, Heijmans  
I. Reerink, K3Delta  
W. Jongsma, K3Delta  
Ruud van Dijck, Kragten  
Peter van Wanrooij, KWS Infra bv  
Peter Tonies, KWS Infra bv  
Maarten Verboven, Lievense CSO  
B. van Druenen, Martens en van Oord  
B. Bouwens, Movares  
C. Dijkers, Movares  
John Peters, Oldenkamp  
H.J. Overduin, Ploegam/Biggelaar  
Ralf van de Brink, Rasenberg Wegenbouw B.V.  
Wil Maas, Rasenberg Wegenbouw B.V.  
J. Lammers, Smals  
C. de Nijs, Smals  
Michiel van Zeijl, Strootman Landschapsarchitecten  
Jeroen Gmelig Meyling, Tauw  
Jaap Deutekom, Teunesen Zand & Grint B.V.  
T. Reintjes, Teunesen Zand & Grint B.V.  
Ivo Dekker, Van der Herik  
G. Mulder, Van Oord Nederland  
R. Akkermans, Van Oord Nederland  
Jochem Quist, Vissers Ploegmakers B.V.  
E. Zaaijer, Waterfocus  
Joke Nijburg, Waterfocus

## **BIJLAGE 02: DEELNEMERS ÉÉN- OP-ÉÉN GESPREKKEN FASE 2**

De volgende partijen hebben een één-op-één gesprek gevoerd met het projectbureau in het kader van de marktconsultatie.

1. Arcadis + GMB
2. Van Oord + Strootman Architecten
3. Boskalis
4. K3Delta
5. PloegamBiggelaar
6. Tauw